

Agata i Zbigniew J u d y c c y. *Oblaci polscy we Francji, Belgii i Luksemburgu. 60 lat Wiceprowincji Polskiej Zgromadzenia Misjonarzy Oblatów Maryi Niepokalanej we Francji, Belgii i Luksemburgu*. Vaudricourt 2006 ss. 177.

Jubileusze są okazją do podsumowań oraz udokumentowania i opracowania dziejów ludzi i instytucji, a tym samym i środowiska, w którym właśnie ci ludzie realizują swoje życiowe powołanie. Taki cel postawili sobie Agata i Zbigniew Judycy, którzy kierują pracą Instytutu Badań Biograficznych (Institut de Recherches Biographiques) z siedzibą w Vaudricourt (do 2003 r. w Maisons-Alfort pod Paryżem), gdzie prowadzą badania naukowe w zakresie biografistyki polonijnej, obejmujące zarówno postacie historyczne, jak i współcześnie żyjące, popularyzując w ten sposób osiągnięcia Polaków żyjących zagranicą w środkach masowego przekazu, publikacjach specjalistycznych oraz poprzez organizowanie sympozjów naukowych.

Biografistyka polonijna jest nierozzerwalną częścią biografistyki narodowej. Autorzy, będąc wiernymi temu przekonaniu, skrupulatnie gromadzą dokumentację o zasługujących na to losach naszych rodaków we wszystkich częściach świata, tworząc w ten sposób i budując dobre imię Polaka poza Polską. W ten nurt dokumentowania dziejów Polonii wpisuje się kolejna ich publikacja. Impulsem do jej powstania był jubileusz 60. rocznicy powstania Polskiej Wiceprowincji Zgromadzenia Misjonarzy Oblatów Maryi Niepokalanej we Francji, Belgii i Luksemburgu. Wielotysięczna polska diaspora w tych krajach – zarówno swą znaczącą obecnością, jak i indywidualnymi czynami i dokonaniem – aktywnie współtworzyła ich historię.

Tytuł opracowania jednoznacznie sugeruje, że publikacja koncentruje uwagę czytelnika na dziejach Polskiej Wiceprowincji Zgromadzenia Misjonarzy Oblatów Maryi Niepokalanej we wspomnianych krajach, niemniej w trakcie lektury można się przekonać, że opracowanie dotyczy także dziejów Kościoła i Polonii, którym oblaci służą na styku kultur i narodowości. Wskazują na to archiwalia różnych instytucji, z którymi byli i są związani oraz rozproszone po czasopiśmie artykuły i informacje, będące podstawą źródłową opracowania. Dotyczą one wielorakich płaszczyzn ich aktywności duszpastersko-polonijnej. Na uwagę w recenzowanej pracy zasługują też źródła „sprowokowane” (wspomnienia, świadectwa, życzenia, s. 167-174), powstałe specjalnie na jej użytek.

Książka-album składa się z siedmiu części, ułożonych chronologicznie. Mamy najpierw przedstawioną krótką historię Zgromadzenia Misjonarzy Oblatów (ich genezę, sylwetkę założyciela, zaangażowanie w kraju i na misjach (s. 12-17), potem posługę duszpasterską we Francji (s. 20-117), kiedy to, w 1936 r. po ukończeniu studiów teologicznych w Notre Dame de Lumières i przyjęciu święceń kapłańskich, o. Feliks Rozynek rozpoczął duszpasterstwo objazdowe wśród Polaków w rejonie Marsylii i Tuluzy. Do pracujących wówczas wśród wychodźstwa polskiego we Francji polskich oblatów na skutek działań wojennych dołączyli licznie inni współbracia. Ich zaangażowanie w działalność duszpasterską wśród rodaków pozwoliło Administracji Generalnej Zgromadzenia 4 września 1946 r. utworzyć polski dystrykt we Francji i mianować o. Karola Kubsza jego superiorem.

Kolebką oblatów we Francji jest posiadłość w La Ferté-sous-Jouarre, gdzie w październiku 1947 r. otwarto nowicjat (posiadłość w 1991 r. została sprzedana Polskiej Misji Katolickiej we Francji). Celem zapewnienia przyszłości polskim oblatom we Francji kierownictwo dystryktu w 1947 r. otworzyło w Béthune (blisko Lille) juniorat, gdzie przyjmowano chłopców z rodzin polskich z Francji i Belgii. Budynek junioratu nazwano Internatem św. Kazimierza (s. 24-72). W 1952 r. przeniesiono go do Vaudricourt. Tam z myślą o młodzieży zakupiono park z pałacem i wybudowano internat dla 130 alumnów. W 1976 r. gimnazjum-internat praktycznie przestał działać. Przekształcono go w dom zakony dla emerytów oraz w miejsce spotkań stowarzyszeń i organizacji polonijnych, zmieniając jednocześnie jego nazwę na Instytut św. Kazimierza.

Obecnie na terenie tej posiadłości znajduje się siedziba Delegatury Polskiej Prowincji Misjonarzy Oblatów, Stowarzyszenia Przyjaciół Fundacji Jana Pawła II (s. 99-100), redakcji miesięcznika „Niepokalana” (s. 97-98), Instytutu Badań Biograficznych (s. 101-104) oraz stała Galeria Malarstwa i Rzeźby Polskiej (s. 105-106). Dziś ośro-

dek nosi nazwę Instytutu św. Kazimierza i jest centrum zjazdowo-szkoleniowo-rekreatywnym dla Polonii.

Dziełem obłackim jest także Stella Maris, ośrodek wypoczynkowy w Stella-Plage nad kanałem La Manche (s. 111-114).

Głoszenie Dobrej Nowiny ubogim i potrzebującym, jakimi niewątpliwie zawsze byli emigranci, było i jest powołaniem oblatów. Spośród wszystkich pracujących do dziś zakonników 75% jest zaangażowanych w służbę duszpasterską wśród Polonii. Poza codziennymi i niedzielными spotkaniami na mszach św., nauką religii, przygotowaniem do sakramentów św. organizują pielgrzymki do sanktuariów maryjnych. W parafiach utworzyli szkoły polskie, gdzie dzieci i młodzież uczą języka polskiego i historii i gdzie działają zespoły folklorystyczne. Koordynują działalność wielu stowarzyszeń, m.in. Bractwa Żywego Różańca, Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży (s. 109-110).

Z aktualnych statystyk Wiceprowincji wynika, że we Francji i Beneluksie pracuje 47 oblatów. Poza Francją pracują oni od 1948 r. w Belgii i Luksemburgu (s. 119-133).

Nie można nie docenić tej publikacji, jej znaczenia zarówno dla Polonii francuskiej, belgijskiej i luksemburskiej, jak i kraju pochodzenia, ponieważ służy ona wzajemnemu poznaniu. Uświadamia, jak duże jest znaczenie i pozycja Polonii w mozaice tych społeczeństw. Tym samym pozytywnie świadczy o rozmiarach wkładu, jaki wnoszą osoby pochodzenia polskiego w rozwój tych krajów. Jest więc pod każdym względem ważna i pożyteczna. Zaświadcza bowiem o sile polskich oblatów, o ich zaangażowaniu duszpasterskim, społeczno-politycznym, kulturalnym. Praca stanowi też źródło informacji o indywidualnych losach polskich oblatów, tak wieloma niemi związanych z życiem Polski, Francji, Belgii i Luksemburga.

Książki-albumu nie trzeba reklamować (format 23 x 32 cm). Dobrze świadczy o niej wspaniała szata graficzna, twarda oprawa, ok. 600 kolorowych i czarno-białych ilustracji i fotografii. Ponadto dzieło uświetniają znakomite dedykacje i przedmowy: abpa Szczepana Wesołego i superiora o. Jana Domańskiego OMI, a także wprowadzenie Autorów. Tak pięknie wydanego albumu nie często mamy okazję brać do ręki. Co najważniejsze, jest w nim kompendium wiedzy na niejednokrotnie niedoceniany i niezauważony ogromny wkład duchowieństwa polskiego, polskich oblatów, w rozbudowę duszpasterstwa polskiego zagranicą i w rozwój cywilizacyjny krajów, w których przyszło im pracować.

Ks. Józef Szymański